

1. Басич Ю. М. Сучасний танець та місце традиційної танцювальної символіки в українській хореографії. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. 2014. № 7. С. 26–31.
2. Бучківська Г., Качуринець С., Циганюк Л. Використання бандури в сучасних мистецьких проєктах: відновлення традицій у сучасному світі. *Педагогічний дискурс*. 2024. № 35. С. 7–13.
3. Гуменюк А. І. Українські народні танці. К. : Видавництво Академії наук Української РСР, 1962. 360 с.
4. СТБ. Переможцем «Танцюють всі!-3» став Олександр Геращенко : веб-сайт. URL: <https://surl.li/hvgvza> (дата звернення: 19.02.2025).
5. V/S Dance. Мій дім (My home) Ukrainian Folk dance : веб-сайт. URL: <https://surl.li/uagdftr> (дата звернення: 19.02.2025).

Ігор ЦМУР,
доцент кафедри вокалу та диригентсько-хорових
дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,
заслужений діяч мистецтв України,
м. Хмельницький, Україна
igortsmur@gmail.com,

РОЛЬ ДИРИГЕНТА ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ В РОБОТІ З ПРОФЕСІЙНИМ ХОРОВИМ КОЛЕКТИВОМ ХАМКХ

***Анотація.** Українське хорове виконавство протягом багатьох років переживає стан стильових змін. Відбувається структуризація музичної свідомості, що зумовлена внутрішніми соціальними перебудовами в державі та змінами художньо-творчих наголосів естетичної свідомості.*

Означене явище надихає митців на новаторський творчий підхід до письма, пошук нового стильового простору. У зв'язку з цим хорове виконавство як інтонаційна практика потребує його теоретичного та практичного переосмислення.

***Ключові слова:** Виклики сьогодення, професійний хоровий диригент, хоровий колектив ХАМКХ.*

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні, на жаль, хорова музика не користується популярністю серед підростаючого покоління, мало транслюється по радіо та на телебаченні, але ж так важливо, щоб українці збагачувались духовно, насолоджуючись красою та милозвучністю української пісні, яку пропагують хорові колективи України.

Проте, наш колектив активно працює над популяризацією хорового мистецтва всіма сучасними способами. Роль диригента хорового колективу є надзвичайно важливою, оскільки він є основною ланкою між композитором та виконавцями. Диригент не тільки керує музичним процесом, а й формує

емоційне сприйняття твору, створює атмосферу в якій кожен хорист може розкривати свій потенціал.

Трохи з історії народження колективу. У квітні 1998 року в місті Хмельницькому за ініціативою заслуженого артиста України Олександра Полянського, народного артиста України, професора Віталія Газінського, та при сприянні міського голови Михайла Чекмана був створений муніципальний камерний хор. До його складу увійшли викладачі, випускники та студенти вищих музичних навчальних закладів.

Характерним для колективу є висока виконавська майстерність, відданість загальнолюдським духовним цінностям, шалене бажання учасників розвивати та примножувати кращі традиції національного хорового мистецтва, стверджуючи своїми концертними програмами ідеї гуманізму, державотворення, виконуючи твори сучасних українських композиторів: Л. Дичко, М. Скорика, Є. Станковича, Г. Гаврилець, І. Алексійчук, В. Стеценка, В. Зубицького, М. Шуха, М. Балеми, І. Небесного, В. Самолюка, С. Ярецького та інших.

Колектив активно сприяє входженню вітчизняної культури до світового музичного простору, постійно працює над створенням оригінального сучасного репертуару, його збагаченням творами української та світової класики.

Основні завдання диригента включають:

1. **Технічне керівництво:** Диригент забезпечує чітке виконання партитури, синхронізує колектив і надає точні вказівки щодо темпу, ритму, динаміки та артикуляції;
2. **Акторська майстерність:** Керуючи хором, диригент створює емоційний настрій, що дозволяє хористам передавати зміст твору через музику, яку виконують;
3. **Педагогічний аспект:** Диригент виступає не тільки як музичний керівник, а також як педагог, допомагаючи кожному хористу розвивати свої вокальні навички, правильну техніку дихання та розуміння музичної інтерпретації.

Виклики, з якими стикаються диригенти в роботі з хоровим колективом сьогодні:

1. **Технічний прогрес та нові медіа:** Сучасні технології змінили способи навчання репетицій та виступів. Онлайн-репетиції, відеоуроки, використання електронних засобів для навчання й контролю - все це вимагає від диригента адаптації до нових форм роботи, щоб зберегти якість виконання.
2. **Змінені умови репетицій та виступів:** Пандемія COVID-19, війна та інші глобальні кризи змусили змінити формат взаємодії між диригентом та колективом. Часто виникають труднощі при проведенні репетицій у великих групах, коли фізична відстань чи карантинні обмеження, або повітряні тривоги ускладнюють звичні практики.
3. **Психологічний аспект роботи з колективом:** Диригент повинен володіти вміннями психолога, здатного мотивувати колектив, підтримувати позитивний моральний дух, вирішувати конфлікти, що можуть виникнути через різні особисті погляди чи неузгодженість в роботі.
4. **Пошук нових репертуарних напрямків:** У сучасному світі музична культура динамічно розвивається і диригенту часто доводиться працювати з

новими стилями та жанрами, знаходити цікаві твори для колективу, що відрізняються від традиційного репертуару.

5. **Проблеми з фінансуванням:** В умовах економічної нестабільності багатьом хорам важко знайти фінансову підтримку для організації концертів, записів та інших проєктів. Це створює додатковий негативний тиск на світобачення та становлення диригентів, які повинні знаходити рішення для розвитку колективу за таких умов.

Саме вищезазначений творчий колектив - Хмельницький академічний муніципальний камерний хор, визначають нині музичне обличчя Хмельниччини та є тими життєдайними клітинами, що складають цілісний, здоровий організм культури та духовності нашого українського народу.

У 2021 році хор запустив проєкт «Хорові ювіляри - 2021».

У рамках проєкту Хмельницький академічний муніципальний камерний хор віднаходить маловідомих українських хорових композиторів-ювілярів 2021 року, робить аудіо-записи їх творів, створює музичні відео кліпи та щомісячно презентує матеріал в мережі «Інтернет», чим популяризує українське мистецтво та залишає нашим нащадкам пам'ять про видатні постаті України.

Висновки. Сьогодні в нашу країну прийшло ще одне лихо це – війна. Вона знову внесла свої корективи в існування і роботу Хмельницького академічного муніципального камерного хору. З початком війни ми намагаємось активно допомагати Збройним силам України. Спершу ми плели сітки, деякий час майже мовчки, але душа співака не може жити без пісні. Орієнтовно через два тижні від початку російського вторгнення на територію України до нас звернулась співачка та бандуристка Марина Круть з пропозицією записати пісню на слова та музику Тараса Петриненка «Україна». Згодом, ми підготували програму та почали організовувати концертні виступи в підтримку ЗСУ, чим продовжуємо займатись і до сьогодні.

Та життя продовжується, наше завдання, завдання кожного артиста підтримати своєю піснею глядача, зігріти душу у нелегку хвилину, або в годину радості.

Також підтримати бойовий дух наших військових, адже ми впевнені, що наші пісні дійшли і туди. Незважаючи на всі ці виклики, хоровий диригент залишається центральною фігурою, яка об'єднує колектив, надихає на творчість і забезпечує професійне виконання. Його роль у розвитку хорового мистецтва неоціненна, адже він є не лише технічним керівником, а й творцем, який визначає артистичний шлях хорового колективу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богатирьова Л.В. (2012). Психологія роботи з хором колективом. Київ: Інтерпрес ЛТД.
2. Верховський М.М. (2013). Хорове мистецтво: від теорії до сучасної практики. Чернівці: Рута.
3. Козловська І.І. (2005). Основи хорового диригування. Київ: Вища школа.
4. Потапенко А.П. (2010). Хорове мистецтво: Теорія та практика. Львів: Каменяр.

5. Скрипка М.І. (2008). Хоровий колектив: мистецька практична діяльність диригента. Харків: Майдан.

6. Хмельницький академічний муніципальний хор. Взято з <https://choir.km.ua/>. Дата звернення (8.12.2024).

Володимир КОРЧАК,
викладач музично-теоретичних дисциплін,
художній керівник
народної художньої хорової капели
Чортківського гуманітарно-педагогічного
фахового коледжу імені Олександра Барвінського
Чортків, Україна
korchak18@ukr.net

**ДУХОВНА ТВОРЧІСТЬ МИСТЕЦЬКИХ КОЛЕКТИВІВ
ВІДДІЛЕННЯ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
ЧОРТКІВСЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО
КОЛЕДЖУ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА БАРВІНСЬКОГО**

***Анотація.** Дослідження розвитку духовної музики та її впливу на виховання молоді є пріоритетним напрямком виховання особистості. Особливу увагу приділено діяльності мистецьких колективів Чортківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу імені Олександра Барвінського. Відображено передумови становлення духовно-мистецької творчості народної художньої хорової капели, народного художнього камерного хору «Brevis» та народного художнього вокального ансамблю «Веснянка». Проаналізовано репертуар колективів, що включає твори українських та зарубіжних композиторів духовного спрямування. Розглядається значення духовної музики у формуванні моральних цінностей, а також її вплив на сучасну концертну та освітню практику.*

***Ключові слова:** духовна творчість, мистецькі колективи, хорове мистецтво, Чортківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. О. Барвінського.*

Постановка проблеми. Історичний розвиток музичного мистецтва нерозривно пов'язаний з розвитком духовних категорій суспільства та його релігійної складової. Пошук відповідей на важливі питання духовного світу людини часто був закладений у внутрішній сутності музичного мистецтва, яке покликане облагороджувати людську душу. Музика, як мистецтво божественних звуків на відміну від інших видів мистецтва має безпосередній вплив на емоційну сферу людини та формування в неї вищих почуттів. Серед всього